8. Stemprocedure en stemverhouding

Inleiding

Stemmen gebeurt zowel binnen als buiten de formele Bondsraadsvergaderingen. Op dit moment is er in ons statuut zowel een stemprocedure vastgelegd voor de verkiezing van Bondsraadsleden als voor besluiten die door de Bondsraad worden genomen. Hierbij is een stemverhouding van toepassing die wordt bepaald naar grootte van de verenigingen. Deze notitie gaat in op hoe we in de toekomst willen omgaan met de stemprocedure en de stemverhouding.

Huidige werkwijze

Verkiezing Bondsraadsleden

In ons Huishoudelijk Reglement staat omschreven dat de verkiezing van Bondsraadsleden in de Regioraad plaatsvindt waarbij de stemverhoudingen van toepassing zijn. Dat wil zeggen dat de grootte van de vereniging bepaalt hoeveel stemmen zij uit mogen brengen.
De laatste jaren worden er geen Regioraden meer als zodanig georganiseerd en vindt de verkiezing van Bondsraadsleden digitaal plaats waarbij deze stemverhoudingen worden toegepast.

Besluiten Bondsraad

In ons statuut staat benoemd dat jaarlijks door het Bondsbestuur wordt bepaald, aan de hand van het aantal op 1 januari onder die Regio ressorterende leden, hoeveel stemmen de 5 Bondsraadsleden van iedere regio mogen uitbrengen. Tevens dat wanneer het over personen gaat er altijd schriftelijk gestemd wordt met stembiljetten. Ook is in de statuten bepaald dat een stembureau wordt aangewezen om de uitgebrachte stemmen te tellen. De procedure staat uitgeschreven voor verschillende situaties die zich in het stemproces kunnen voordoen.

In de praktijk wordt in de besluitvorming zowel bij besluiten tijdens als buiten de Bondsraad deze stemverhouding niet toegepast. Eveneens wordt er geen stembureau aangewezen en wordt er tijdens de fysieke momenten waarop de Bondsraad bijeen komt niet schriftelijk gestemd. Wanneer er buiten de formele vergadering om digitaal een besluit wordt gevraagd dan is dit wel schriftelijk. Echter een vaste transparante procedure hierbij ontbreekt.

Optimaliseren richting toekomst

1. Stemprocedure in vergaderingen

De inrichting van een stembureau, evenals een schriftelijke stemming dienen in ons statuut en huishoudelijk reglement beschikbaar te blijven als instrumenten voor een ordentelijke stemming.

Wanneer een meerderheid van de leden dit op prijs stelt, kan een stemming via deze route verlopen. Wel willen we in statuut en huishoudelijk reglement toevoegen dat beide instrumenten “optioneel” zijn en de vergadering ook kan kiezen om een besluit te nemen bij acclamatie.

2. Stemverhouding

In de memo ‘Proces van (her)benoemingen en afscheid leden Bondsraad (juni 2025)’ is ten aanzien van de verkiezing van Bondsraadsleden al opgenomen dat elke vereniging 1 stem per openstaande positie heeft. Het voorstel is om de stemverhoudingen ook voor besluiten die genomen worden door de Bondsraad los te laten. Reden hiervoor is dat we geen onderscheid willen maken naar grootte van de verenigingen/regio, omdat we iedere stem even zwaar mee willen laten wegen. Op die manier zorgen we ervoor dat ieder perspectief (klein, groot, randstad, periferie etc.) even zwaar telt in de besluitvorming. Ieder Bondsraadslid heeft daarmee 1 stem, iedere regio 5. Mochten de stemmen staken (kans daarop in de praktijk nihil) dan geldt de stemverhouding (# leden per regio) tussen de regio's.

Bij afwezigheid van een Bondraadslid dient diens stem overgedragen te worden aan een ander lid uit dezelfde regio. Hiervoor zullen we het bondraadslid dat afwezig is, vragen iemand formeel te mandateren en dit per mail te bevestigen. Wanneer dit onverhoopt niet gebeurt, gaat de stem over op het langstzittende bondraadslid uit de betreffende regio[1].

Indien een besluit niet bij acclamatie maar via stemming genomen wordt, zal in de notulen worden opgenomen wie er vóór en tegen hebben gestemd. In het geval van een anonieme stemming (over personen) zal in de notulen worden opgenomen hoeveel stemmen er vóór en tegen waren en hoeveel Bondsraadsleden zich onthouden van een stem hebben. Dit laatste zal vooral kunnen plaatsvinden wanneer het gaat om het al niet (direct) toekennen van een nieuwe termijn aan een lid van het bondsbestuur of wanneer er een verkiezing is tussen meerdere kandidaten.

3. Stemmen buiten vergadering

Conform onze huidige statuten en reglementen kunnen er geen besluiten genomen worden door de Bondsraad buiten de vergaderingen om. In de praktijk zien we dat het niet werkbaar is om voor ieder te nemen besluit de Bondsraad fysiek bijeen te roepen. Ook is het niet werkbaar om slechts op twee momenten in het jaar besluiten te kunnen nemen. Daarom maken we de laatste jaren al af en toe gebruik van besluitvorming buiten de vergadering om (o.a. vaststellen PD reglement). Op dit moment vindt die besluitvorming per mail plaats. Dit heeft als nadeel dat de transparantie en controleerbaarheid voor de Bondsraadsleden beperkt is.

[1] Dezelfde lijn trekken we door bij bestuur; voorzitter, vice-voorzitter, langstzittende (ipv oudste)

Voor de toekomst willen we dit proces meer transparant inrichten via bijvoorbeeld een stem-uitvraag via een elektronisch systeem zodat voor iedereen inzichtelijk is wie welke stem heeft uitgebracht. Bij het stemmen buiten de formele vergadering om dient het besluit per ommegaande teruggekoppeld te worden aan de Bondsraadsleden en tevens opgenomen te worden in de notulen van de volgende Bondsraadsvergadering.

Concluderend

Met bovenstaande voorstellen verwacht de werkgroep dat de stemprocedure meer transparant en zuiver wordt en we de huidige gangbare praktijk vertalen naar statuut en reglement. Dit betekent de volgende aanpassingen:

- Het schriftelijk stemmen en de inrichting van een stembureau worden *optioneel*
- De stemverhoudingen wijzigen waarbij ieder lid één stem heeft
- De mogelijkheid van digitaal stemmen wordt ingevoegd
- Het verplicht mandateren van een ander lid bij afwezigheid wordt opgenomen